Bruke data: Jente- og gutenamn

Skrevet av: Geir Arne Hjelle

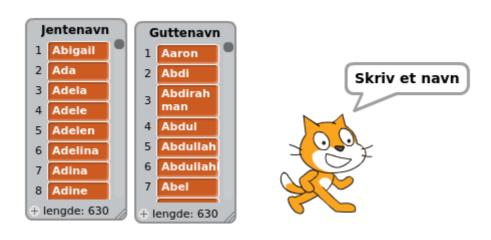
Oversatt av: Stein Olav Romslo

Kurs: Scratch Tema: Blokkbasert Fag: Matematikk, Norsk

Klassetrinn: 1.-4. klasse, 5.-7. klasse

Introduksjon

Her skal me sjå korleis me kan bruke namnelister frå Statistisk Sentralbyrå (http://www.ssb.no/navn) i Scratch. Kanskje katten klarar å finne skilnaden på jente- og gutenamn?

Steg 1: Statistisk Sentralbyrå sine namnelister

La oss sjå på namnelistene til Statistisk Sentralbyrå. Desse viser kor mange i Noreg som får kva namn, både i dag og tidlegare.

Gå til namnesidene hjå Statistisk Sentralbyrå: ssb.no/navn (http://www.ssb.no/navn). Klikk litt rundt for å bli kjent med kva data som er tilgjengelege. Prøv å søke på ditt eige namn og sjå på **Historisk utvikling (graf)**.

Du kan prøve andre namn. Sjå på grafen over historisk utvikling for namnet **Sonja**. Det har to veldig tydelege toppar, ein på 1920-talet og ein til på 1960-talet. Kan du forklare dette?

Me vil hente ut lister med alle jente- og gutenamna. Desse finn me ved å klikke på fana **Tabeller**. På denne sida finn du mellom anna to tabellar som heiter **Jentenamn, alfabetisk** og **Guttenavn, alfabetisk** (med årstal). Last ned desse to tabellane anten i **Excel**- eller **CSV**-format.

Apne filane du akkurat lasta ned i Excel eller eit tilsvarande reknearkprogram.

Her er me berre interessert i sjølve namnelistene, ikkje alle tala som seier noko om kvart namn. Du kan difor slette alle kolonnene med tal.

Legg inn begge listene i det same reknearket, og gi dei overskrifter. Då ser det omlag slik ut:

.1	▼	∑ = [Jentenavn
	A	В
ŀ	Jentenavn	Guttenavn
2	Abigail	Aaron
3	Ada	Abdi
4	Adela	Abdirahman
5	Adele	Abdul
6	Adelen	Abdullah

Dette er viktig! Lagre reknearket som CSV. Du gjer dette ved å velje **Lagre som** eller **Eksporter** frå menyen, og så vel du formatet **CSV**. Gi fila di eit namn du vil kjenne att, til dømes namnelister.csv.

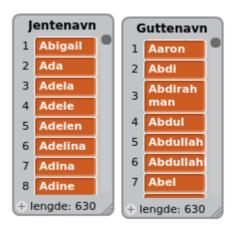
Gå til verktøyet for å lese data inn i Scratch (../data/data_nn.html). Trykk på knappen **Last opp datafil**, og vel CSV-filen du akkurat laga. No blir det lasta ned eit Scratch-prosjekt på datamaskina di, sannsynlegvis ei fil som heiter data.sb2 i Nedlastingar -mappa di.

Steg 2: Hent namnelistene inn i Scratch

No kan me lese namnelistene inn i Scratch.

- Start eit nytt Scratchprosjekt.
- Vel **Fil** i menyen og klikk på **Last opp fra maskinen**. Vel fila som vart lasta ned i førre steg.
- Klikk **OK**. No blir namnelistene lasta inn. Det skal sjå omlag slik ut:

Namnelistene er døme på noko me rett og slett kallar **lister** i Scratch. Dei blir programmert ved hjelp av klossar som ligg i Data - kategorien. På same måte som for variablar kan du ta bort listene frå scena ved å fjerne avhukinga,

høgreklikke på den eller bruke klossen

Data i Scratch

Vanlegvis må ein skrive inn alle slike data i lister sjølv for å bruke dei i Scratch. Ved hjelp av dataverktøyet (../data/data_nn.html) kan du lese inn mykje data som du eller nokon andre allereie har laga.

Har du idear til andre data du vil lese inn på same måte?

Steg 3: Bruk namnelistene

No skal me skrive eit lite program som brukar namnelistene. Målet er å få katten vår til å sjå skilnaden på jente- og gutenamn.

Me startar med å la katten spørje om eit namn. Til dette kan me bruke spør Skriv eit namn og vent -klossen.

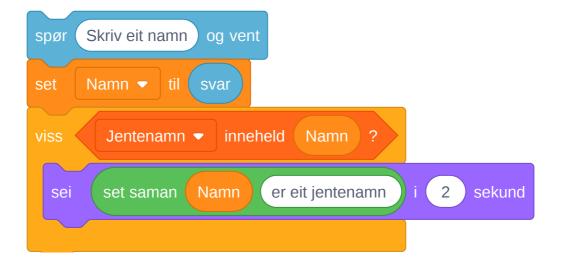
- For at katten skal kunne hugse namnet me gir den vil me bruke ein variabel. Klikk på Data og så Lag ein variabel. Kall variabelen Namn.
- No kan me ta vare på svaret i Namn -variabelen.

Om du ser på klossane som finst i Data -kategorien er det ein som seier

Gutenamn inneheld thing? Denne klossen kan me bruke for å finne ut om eit namn finst i jentenamnlista eller gutenamnlista (eller begge eller ingen av dei).

Lag ein sjekk for om Namn er eit jentenamn:

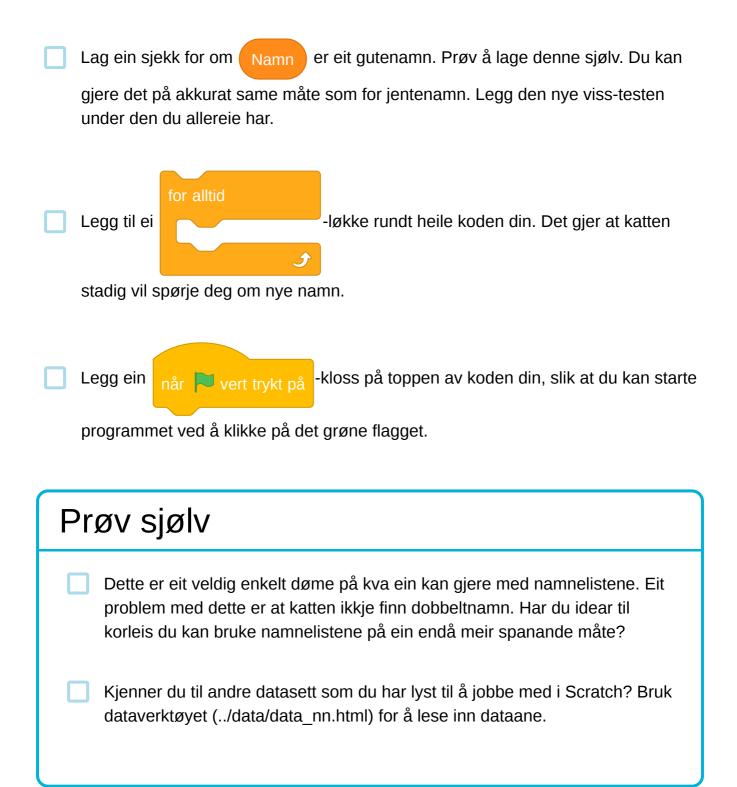

Test prosjektet

Klikk på koden din.

- Spør katten deg om å skrive inn eit namn?
- Skriv inn eit jentenamn, til dømes Emma . Seier katten at Emma er eit jentenamn?
- Kva skjer om du skriv inn eit gutenamn? Eller eit ord som ikkje er eit namn?

Lisens: CC BY-SA 4.0 (http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed)